

det Offentlige eller private Folk bleve forulempede; derpaa er det, at Villen gaaer ud, og den fastsætter temmelig indskrænkede Bestemmelser for Benyttelsen af Locomotiver. Jeg troer, at det vilde have været correctere, om man her i Thinget havde ladet en Lov fremkomme, hvori der opstillede de Betingelser, under hvilke det kan være tilladt at bruge Locomotiver, forsaavidt man troer, at det ikke burde stee ad administrativt Veie; thi selve Retten til at bruge Locomotiver troer jeg egentlig, at Enhver efter det Bestaaende har. Det har været vor Bestræbelse ved det foreslaaede Tillæg til § 2 at bevirke, at denne Lov nærmede sig til det, som den engelske Bill gaaer ud paa, nemlig at give nogle sikrende Regler for, at Benyttelsen af disse Locomotiver ikke skal komme i Collision med Andres Ret til at benytte Veiene, eller med det Offentliges Ret til at forlange, at Veiene ikke beskadiges, og vi have anseet det beroligende, om Tilladelsen til Benyttelsen knyttedes til enkelte bestemte Linier. Vi have ligeledes troet, at det var rigtigt, i Righed med hvad der er foreslaaet til § 1, at Communalbestyrelserne og Amtsraadene hørtes, og at deres Erklæringer bleve indhente, forinden der meddelees Bevillingen til Benyttelse af Locomotiver, og vi have ligeledes anseet det for billigt og rigtigt, at disse Locomotiver ikke benyttes paa offentlige Veie, uden at de Autoriteter, hvorunder disse hørte, nemlig Sogneforstanderskaberne, havde givet deres udtrykkelige Samtykke dertil. Det er disse Endringer, der indholdes i Udvalgets Fleertals subsidiaire Forslag. Forsaavidt Talen er om, at Ministeriet bemyndiges til at meddele Eneret til Benyttelsen af Veilocomotiver, har Udvalgets Fleertal troet at maatte fraraade, at der gives en saadan Bemyndigelse. Det forekommer, som sagt, i Dieblicket ikke Udvalget, at der ligger stor Magt paa denne Sag; men dersom den nærmere Fremtid skulde bringe Forbedringer i Indretningen af disse Locomotiver af en saadan Beskaffenhed, at de virkelig vare skikede til regulair Fragtfart, vilde man jo ved allerede nu at meddele Eneret for et længere Tidsrum ubilligt affjære alle Andre fra at benytte dem. Beføstligheden af disse Maskiner er ikke af den Beskaffenhed, at man,

naar deres Brugbarhed er anerkjendt, skulde behøve at meddele Eneret for at fremstynde deres Benyttelse. Der skal ikke anvendes store Capitaler derpaa. En saadan Maskine, som kan befordre 10 Personer og 50 Centner Gods, kjober man for 7,500 Rd., og skal den ikke føre Personer, kan den anskaffes for noget Mindre. Jeg finder det rimeligt, at en eller flere Kjøbmænd i en By, der t. Ex. som Hjørring maa hente alle sine Varer fra Havnene og atter dertil pr. Aar føre de Producter, der opkjøbes fra Landet, at de forenede sig om Anskaffelsen af et saadant Locomotiv, naar det først var erkjendt, at dermed var forbundet Fordele; men dette forhindres, naar Eneret skal tilstaaes en Enkelt. Den høitærede Minister vil sige, at han vil anvende al mulig Skjønksomhed, inden han meddeler en saadan Eneret. Jeg tvivler ikke derpaa; men jeg seer i alt Fald den største Betryggelse deri, at der slet ikke meddeles Bemyndigelse til at give en saadan Eneret.

Jacobæus: I den Udtalelse, jeg nu har hørt af den ærede Ordfører, har jeg ikke fundet nogen ny Side af Sagen fremhævet eller belyst; jeg har ikke deri fundet Noget, som kan forringe Værdien af det, jeg under Sagens anden Behandling havde den Ære at meddele Thinget. Jeg kan derfor heller ikke tilbageholde nogen Forundring over, at Majoriteten igjen har stillet det principale Forslag og det subsidiaire under h., fordi netop disse bleve ved anden Behandling afgjorte med saa stor Majoritet. Den ærede Ordfører har vel opstillet en Beregning efter det, som Ingeniøren har meddeelt, men det forekommer mig, at det er en Sag, der i Virkeligheden ligger heelt udenfor den lovgivende Magt at besatte sig med. Jeg føler mig ikke opfordret til at være Formynder for et saadant Foretagende, og jeg kan heller ikke tænke mig, at det er Rigsdagens eller Regjeringens Pligt at være det. Det er Noget, enhver Mand selv maa varetage, naar han vil gaae ind paa et saadant eller lignende. Jeg skal derfor ikke nærmere gennemgaae denne Beregning, men vil kun knytte den Bemærkning til den, at den efter mit Skjøn i det Hele er sat meget lavt. Der er ikke beregnet mere end 250 Arbeidsdage for hele Aaret; der er